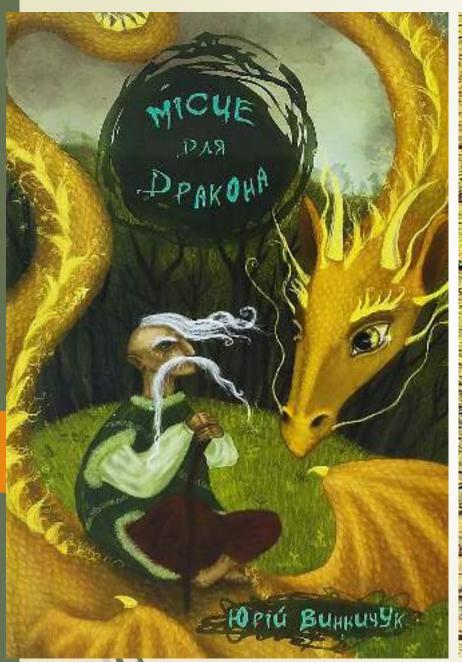

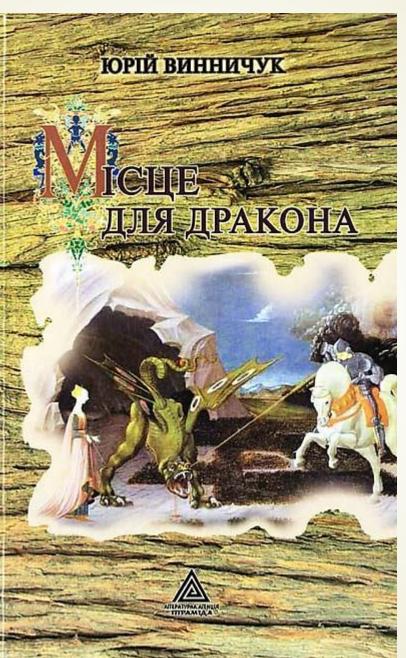
8 клас Стрембицька Л.А.

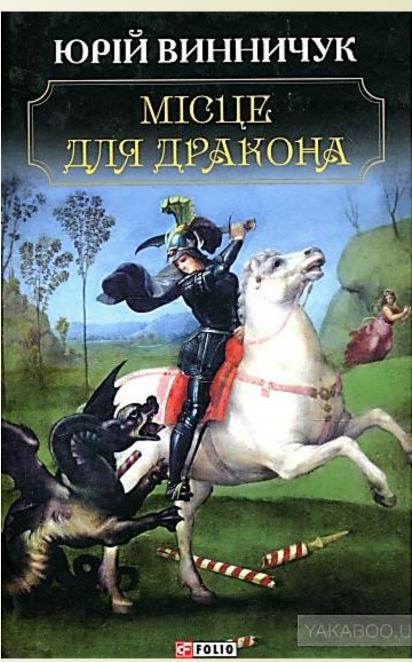
ЮРІЙ ВИННИЧУК «МІСЦЕ ДЛЯ ДРАКОНА» повість-казка

Теми уроків

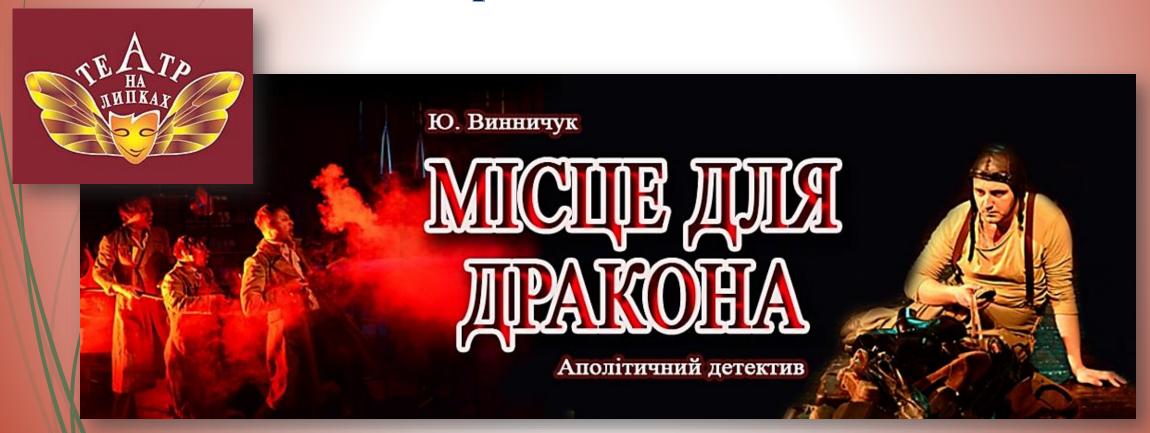
- 1. ЮРІЙ ВИННИЧУК. «Місце для дракона». Повість-казка про сучасний світ, у якому й досі живуть «драконячі закони»
- 2. Парадокс: дракон Грицько поет і християнин
- 3. Роздуми про добро і зло, вірність і зраду, доцільність самопожертви

Це вистава про ненависть. Саме так. Вона про традицію ненависті. Що це за дивне поняття і невже воно потрібне світові?

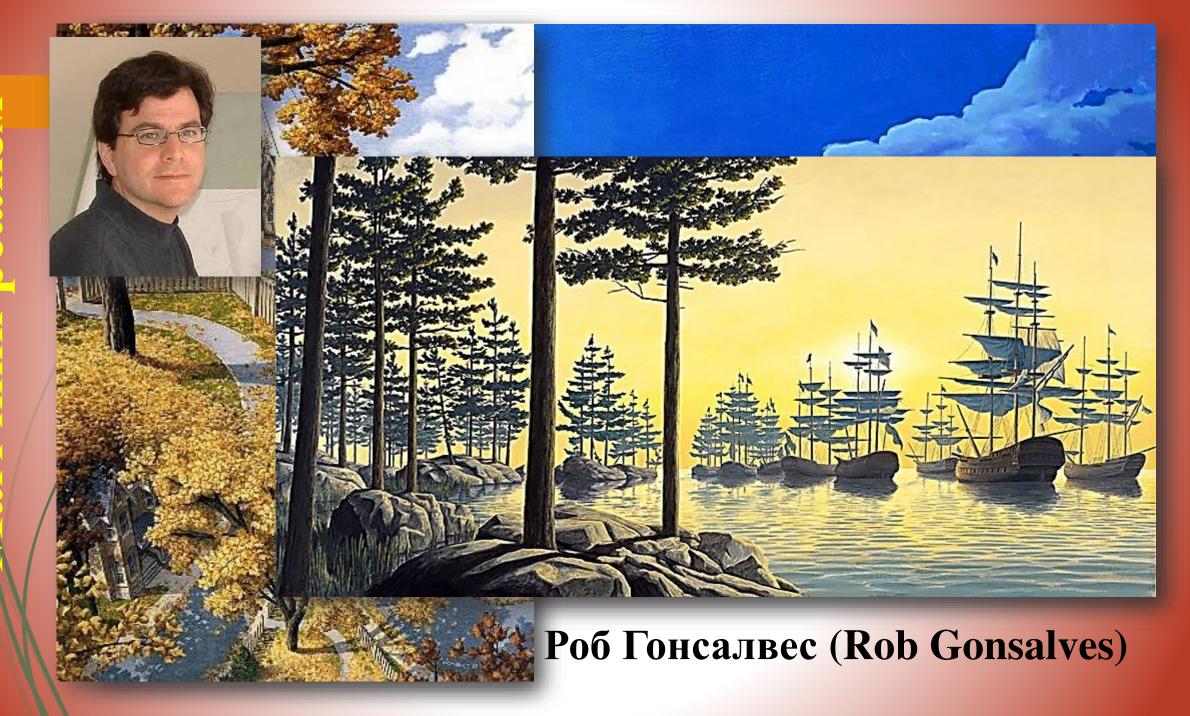
Повість — це епічний прозовий твір (рідше віршований), який характеризується однолінійним сюжетом, а за широтою охоплення життєвих явищ і глибиною їх розкриття посідає проміжне місце між романом та оповіданням.

Повість-казка, або казкова повість вирізняється тим, що в ній, як і в казці, багато вигадки та фантазії, але герої діють протягом тривалого часу. Повість-казка на прикладі вигаданих ситуацій пропонує розбиратися в стосунках людей, вчитися відрізняти погане від хорошого, оцінювати вчинки персонажів.

Повість-казка створює вигадані світи, але при цьому дає можливість знайомитися зі світом реальним, його правилами та особливостями. В даному випадку поєднання реалістичності і казковості проявляється на кожному рівні – композиційному, сюжетному, стилістичному.

Яким творчим методом скористався Ю. Винничук для написання твору?

«Магічний реалізм» – це реалізм, у якому органічно поєднуються елементи реального та фантастичного, побутового та міфічного, дійсного та уявного, таємничого. Магічний реалізм притаманний передовсім латиноамериканській літературі.

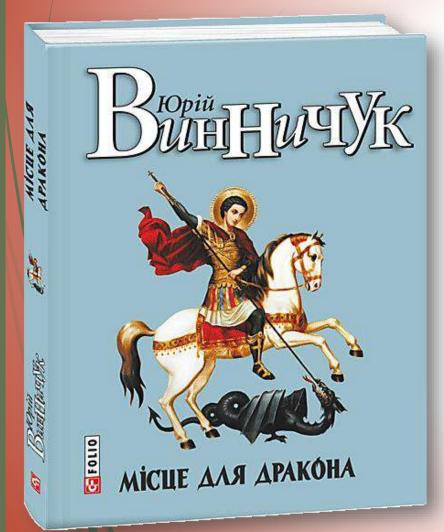

Тема

Розповідь про незвичайного дракона Грицька, який мріє про щасливе майбутне, мріє творити красу, милуватися нею, не згоджується творити зло, руйнувати прекрасне.

Основна думка

«Якщо зла не буде, то звідки добро пізнаєш».

Ідея

Звеличення благородства, самопожертви, людяності, які перемагають зраду, жорстокі закони, лицемірство, підступність.

Проблематика

- добро і зло
- вірність і зрада
- доцільність
- **е** самопожертви
- проблема вибору
- прекрасне і потворне
- милосердя і жорстокість
- «Драконячі закони»

Головні герої

Дракон Грицько
Пустельник
Князь
Лицар Лаврін

Донька князя Настасія

З історії про «драконячі закони»

«Драконівські закони писані не чорнилом, а кров'ю».

Вислів пов'язаний з діяльністю давньогрецького правителя Драко (за іншими джерелами Драконта).

Звід законів, уведений ним, передбачав надзвичайно суворі покарання — смертну кару — за провини. Вони настільки закріпились у тогочасному суспільстві, що відмінити їх не наважувались і наступні правителі Греції.

В усі часи закон і правда на боці того, на чиєму боці сила.

Робота з текстом твору

- —При яких обставинах ми вперше знайомимося з драконом? (Воєвода приніс звістку, що в печері з'явився дракон).
- Яким змалював його воєвода і чи відповідало це правді? (Так. «З крилами. Все як має бути. Вогонь видихає. Здоровий, каже, як гора»).
- Зачитайте опис дракона.
 - («Дракон ще був зовсім молодий...»; «Це дуже дивний і незвичайний змій...»)
- Як сам автор ставиться до дракона? Доведіть свою думку. (Прихильно, адже вживає слова «бідолаха», «їв травичку, листячко, ягідки»).

- Xто став справжнім другом і вчителем дракона? (Пустельник)
- Як цей чоловік став пустельником? («Я пішов на пущу не з добра. Колись воєводою був, але зажерся із батьком теперішнього князя. Плюнув я та й подався сюди).
- Хто дав драконові ім'я? (Пустельник)
- Чого навчив Пустельник дракона? («Дракон... голову мав тямущу і досить хутко навчився говорити полюдськи...»).
- Чому Пустельник не хотів навчати дракона грамоти? («Не драконове це діло, книги читати. Я тебе не відраджую, але, хто хоч краплю мудрості зачерпне, довіку ситий не буде. Від многої мудрості много скорбі, і хто примножує знання, примножує печаль»).

Пустельник пояснює драконові, що той прийшов у цей світ чинити зло. Такі закони господні. Так чинили його предки, і ніхто роду їхнього не посрамив. А книги вчать добру. Чи готовий дракон виконати своє призначення: чинити людям зло?

(«Що ви таке говорите, дядечку?! — жахнувся дракон. — Та мені й на думці ніколи не було зло чинити. Що мені хтось поганого зробив?»)

Через деякий час слухи про існування дракона стали поширюватися. Князь оголосив поєдинок? Чи готовий до нього дракон?

(Ні, він не розуміє, чому люди ополчилися проти нього).

- Як Пустельник пояснює причину поєдинку? («Такий звичай. Як вони захочуть тебе убити, то й з-під землі вигребуть...)
- -Як відбувався перший поєдинок?
- Який дар відкрився в дракона Грицька? (Писати вірші).
- Як при першому знайомстві став у пригоді дракон князеві?

(Дракон поклав голову на другий берег, а князь по шиї перейшов на той бік).

- Про яку рису характеру дракона це говорить?
 (Довірливість, благородство)
- Про що говорить той факт, що при першому знайомстві князь чемно звертається до дракона на «ви»? (Князь хоче втертися до дракона в довіру)

- Чому князь називає дракона єретиком?
 - (Тому що дракон не хоче виконувати свого призначення: нести людям зло, руїни, жертви).
- Чому Пустельник називає дракона «справжнім християнином»?

(Він прочитав Біблію і Євангелію, нікому не чинив зла; «Я на цій землі народився і зла їй не хочу…»)

- Навіщо князь дозволив драконові скуштувати вина? «Щоб той став злішим, став бешкетувати. «Та я тільки того й хочу!
 - Хай бешкетує! Хай усе рознесе! Ну, Грицю! Давай!.. Е-ех, слабак!..»)
- Князь звинувачував дракона у відсутності патріотизму. Чи наявні в драконові патріотичні почуття?

(Так. «Я вийду на герць. Заради князя, заради його доньки і заради Люботина. Мого Люботина. Бо ж це і моя земля!», «Я вже вріс в оцю землю і мушу вмерти на ній і за неї!»)

- Чому Пустельник переконує дракона в тому, що йому треба писати?
 - («Зрозумій: коли йде війна— гинуть лише вояки. А коли володар хоче зміцнити владу,— поети гинуть у першу чергу»).
- Які почуття були в дракона до князівни? (Закоханості)
- Уому дракон Григорій вирішує йти на поєдинок?
- Учому Лаврін не зміг убити дракона? (Зрозумів, що б'ється дракон не по-справжньому, у його очах пломеніє вогонь життєлюбства, жалю й доброти).
- Що було основним під час останнього поєдинку? (Не зрадити своїй обіцянці).

Чим закінчився герць?

(Джурі вдалося вцілити в око дракона).

- Який фінал повісті-казки?

(Князь самотній, відчуває докори сумління).

«Дракон ще був зовсім молодий. Минуло вісім років, відколи він вилупився з яйця, що пролежало, може, із сотню літ у печері. Не було кому заопікуватися ним та навчити драконячого способу життя, бідолаха навіть не знав, чим повинен харчуватися, і їв собі травичку, листячко, різні там ягідки, дикі яблука й груші. Цілими днями просиджував у печері, тільки вночі виповзав на прогулянку, і через те ніхто й не підозрював про його існу-

Дракон Грицько... Хто він?

- 1. Має 8 років.
- 2. Добрий.
- 3. Пише вірші.
- 4. Милується природою.
- 5. Любить читати книги.
- 6. Відмовляється робити зло.

Дракон Грицько... Хто він?

- 1. Живе в усамітненні.
- 2. Товаришує з пустельником.
- 3. По-лицарськи ставиться до князівни.
- 4. Нагадує метелика.
- 5. Уособлення добра, вірності в дружбі, чесності.

РИСИ ДРАКОНА ГРИЦЬКА

Драконяче Людське Поява на світ, Ім'я, освіта, християнин, зовнішній вигляд поет, поведінка, здатність до самопожертви заради блага інших, почуття вдячності до вчителя

ДРАКОН ГРИЦЬКО

Уявлення людей Насправді Справжній християнин ...оте чудовисько... Як же ти зло Плоть драконяча, а нутро чинитимеш, коли людське. Та що людське? праведним Янгольське! станеш? Ти — дракон. Це дуже миле створіння. I цього досить.

дракон грицько

Уявлення людей Насправді Дракон повинен Цей дракон таки досить компанійський. згинути. Дракон знає тільки одну пісню: вогонь, Він і вірші пише. кров і руїна!

ПОМІРКУЙ

Пустельник характеризує Григорія так: «Плоть драконяча, а нутро людське. Та що людське? Янгольське!» А ще він називає дракона справжнім християнином. Наведіть приклади на підтвердження цієї

ВИСНОВОК

- Дракон не зовсім лютий і кровожерливий хижак, який поїдає пишних молодиць;
- добрий травоїдний мрійник та романтик;
- тішиться метеликам, пише вірші та читає Біблію;
- біля його печери милують око доглянуті клумбочки мальв;
- **©** своє вогняне дихання він спрямовує тільки вгору, щоб не нищити природу;

Сенкан

Дракон
Вірний, щирий
Захоннос розм

Захоплює, розмовляє, надихає

Не бажає нікому робити зла

Добро

Безкорисливий, чесний, турботливий, **Дификрация и принатичентий и принатичений и принатичений**

Доброта

Має такі риси як безкорисливість і участь. Чи не тому добрих людей так часто намагаються використати для своїх цілей ті, у кого переважають негативні риси характеру?

Смирення

Риса, яка може творити дива — зупиняти руйнівні конфлікти, зводити нанівець чвари і марне з'ясування відносин.

Альтруїзм Це повний антипод егоїзму.

Саме довіра, а не довірливість – той рятівний місток між люблячими людьми, який здатний з'єднати їх і дати істинне щастя спілкування один з одним.

Щедрість Якщо вона поширюється в усіх напрямках, це буде унікальна особистість.

Доброзичливість

Незважаючи на те, що ця риса пов'язана з добротою, вона відноситься скоріше до зовнішніх проявів на відміну від заздрості, яка завжди таємна.

Милосердя Можна сміливо стверджувати, що на милосерді, як однієї з форм вселенської любові, ґрунтується цей світ.

Порядність Тут все зрозуміло.

Оптимізм

Люди, які ніколи не сумують і радіють кожному дню.

Які ідеї сповідує Дракон, а які князь?

Дракон

Князь

«Та мені й на думці ніколи не було зло чинити. Що мені хтось поганого зробив?»

«Зрозумійте мене вірно, я нікому не хочу зла. Але дракон має бути убитий. Так, як того вимагають приписи. Так було і так буде. А крім того, донька... За кого її видам?»

Дракон

«Але я не вмію бути страшним, не вмію чинити зло».

Князь

«...Це мій обов'язок... слідкувати, щоб усе було як заведено. Я, знаєте, великий прихильник традицій».

Дракон

«Але я вже знаю, що зроблю. Я вийду на герць. Заради князя, заради його доньки і заради Люботина. Мого Люботина. Бо ж це і моя земля!»

Князь

«А дракон є дракон. До речі, і в книгах святих пишеться, що усяка твар має своє призначення і дракони мусять нести лише смерть і руїну, бо на те вони й створені. Ви що – проти традицій?»

Сенкан

Князь

Байдужий, егоїстичний

Втерся в довіру, не знаходить спокою

Піклується про майбутнє своєї держави

Зло

Поприминирований примения примения

Негативні риси характеру

Злість Це емоційна риса, яка може виражатися в негативному ставленні будь-якої спрямованості — до себе, людей і навіть до роботи.

У релігії така риса вважається одним з найтяжчих гріхів. Людина втрачає здатність до адекватної оцінки і правильних рішень.

Негативні риси характеру

Егоїзм Риса, яка концентрує і породжує безліч інших непорядних рис характеру.

Ревнощі Ця риса пов'язана з егоїзмом і гординею, оскільки передбачає наявність почуття власництва і чинить руйнівну дію не тільки на інших, а й на себе.

Негативні риси характеру

Жадібність

Штовхає людину на непорядні вчинки і викликає відторгнення оточуючих.

Заздрість

Заздрість з'їдає зсередини. Може принести також великий шкоду об'єкту заздрості.

Жадібність Риса в будь-якій формі приносить тільки руйнування і страждання тим, на кого буде спрямована.

Лицар

Пан Лаврін з Горшова

Кого в повісті можна назвати справжнім лицарем?

Дракон — у Східній міфології — символ добра, новоутворення, радості, багатства; у Західній міфології — символ зла, знищення, смерті, руйнації.

Лицарі — захисники добра. У творі навпаки — представники тих, хто заради слави, збагачення, влади переступить навіть через добро.

Метелик — це символ душі, відродження і воскресіння, безсмертя.

Муха — символ морального і фізичного деградування, розкладання. Образ мухи тісно пов'язаний з нечистими силами (Дияволом, Вельзевулом, Смертю), чаклунством і чорною магією. Символ нудьги, застою.

Крила— талант; нерозгорнуті крила— нерозкритий талант. (Грицько так і не скористався своїми крилами).

Очі зі сльозами— чистота душі, жаль за нездійсненним.

Корона — символ влади.

Відлюдник, пустельник людина, що живе в усамітненні через певні переконання (релігійні, політичні, суспільні).

Витлумачте символіку образів осики та Юди в останньому вірші дракона.

Чи можна пробачити князю зраду дружби з драконом Грицьком? Чому?

Займи позицію Чи можна вважати виправданням князевого вчинку те, що він хотів віддати заміж дочку за законами, які панували у їхньому князівстві? Чому?

Займи позицію Чи міг князь змінити «драконівські закони», щоб врятувати свого друга Грицька? Чому?

Чи могла Настасія зізнатися лицарям у тому, що Грицько її не викрадав?

Чому?

Чи можна вважати Настасію жорстокою і недалекою людиною?

Чому?

Чи жалкуватиме Настасія за Грицьком? Чому?

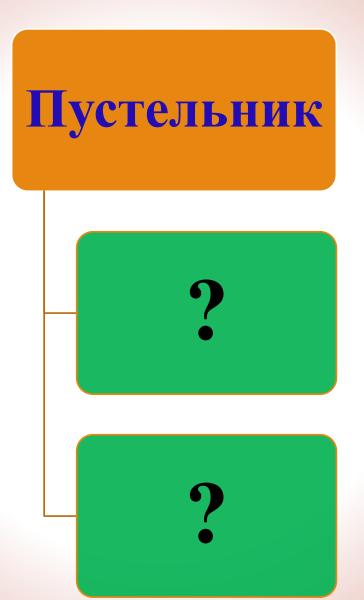
Чи міг Грицько стати тим драконом, який потрібен був князю і яким його хотіли бачити люди?

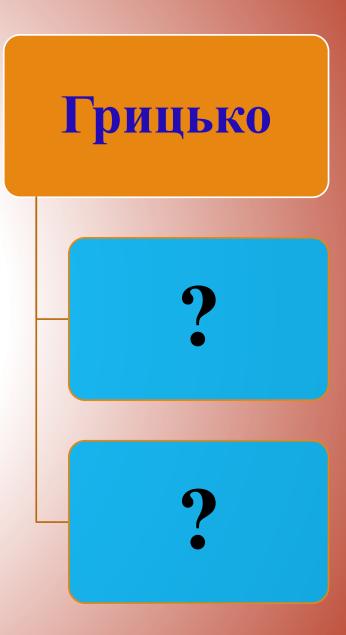
Чому?

Чи міг Грицько покарати своїх кривдників? Чому?

Чи пробачив Грицько князю зраду? Чому?

Спільне та відмінне

Спільне та відмінне

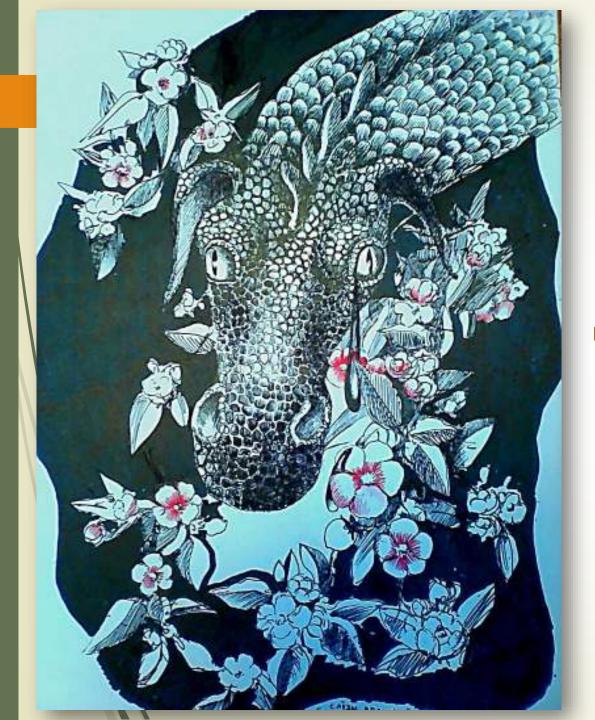

Поміркуй над цими словами

«Життя володаря не варте й одного рядка поета», — розпачливо промовляє Грицькові його наставник і вчитель, самотній старий пустельник. — «Навіщо виховував у ньому розуміння краси й добра? Навіщо зробив з нього поета? Поети так тяжко помирають, і нема їм на цьому світі місця, бо вони нетутешні».

Ідея повісті

«Одного дракона на всю державу замало. Де взяти ще стільки драконів, аби кожен з нас мав кого розіп'ясти? Де взяти стільки іуд, аби мали на кого перекласти провину? Коли народ не має кого проклинати, сили його підупадають. Боже! Пошли нам драконів!»

ТЕСТУВАННЯ

1. Де відбуваються події, описані в повісті-казці?

- А Люботинське князівство.
- Б Переяслівське князівство.
- В Чернігівське князівство.
- Г Київське князівство.

2. Як звати головного героя твору?

- А Антось.
- Б Грицько.
- В Лаврін.
- Г Юрій.

3. З ким із персонажів твору ми знайомимось найперше?

- А Пустельником.
- Б Паном Лавріном.
- В Князем Люботинським.
- Г Драконом Грицьком.

4. Які сни бачив князь Люботинський лише в полудень?

- А Лицарські турніри.
- Б Згадував своє перше кохання.
- В Переможні походи, руїни здобутих фортець.
- Г Час, що провів із найкращими друзями.

- 5. З якою проблемою зіткнувся князь?
 - А На князівство напали вороги.
 - Б Потрібно дочку видати заміж.
 - В Зрада найкращих друзів.
 - Г Стихійне лихо.
- 6. На березі якої річки бачили дракона?
 - А Ворскли.
 - Б Дніпра.
 - В Інгулу.
 - Г Бистриці.

- 7. Чому пустельник дивувався з дракона?
 - А Дракон занадто захоплювався полюванням.
 - Б Бо дракон володів східними єдиноборствами.
 - В Дракон Грицько дуже любив смажену рибу.
 - Г Бо той харчувався рослинами, мав добре серце.
- 8. Про яку послугу попросив дракон Пустельника?
 - А Добудувати палац.
 - Б Допомогти викрасти князівну.
 - В Влаштувати турнір.
 - Г Навчити його грамоти.

9. Який талант мав Грицько?

- А Гарно малював.
- Б Писав вірші.
- В Чудово стріляв із лука.
- Г Неперевершений кулінар.
- 10. Хто такий пан Лаврін?
 - А Лицар, якого цікавили лише подвиги.
 - Б Власник шинку "Під веселим раком".
 - В Людина, що мріяла про князівський престол.
 - Г Воєвода князя.

- 11. Як лицарі вирішили виманити дракона?
 - А Вони розвели багаття перед печерою.
 - Б Принесли йому смачну печеню.
 - В Залили печеру водою.
 - Б Відмовились будь-що робити.
- 1/2. Чи мав дракон товаришів?
 - A Hi.
 - Б Так.

Взаємоперевірка

1-A 7-Γ

2-Б 8-Г

3-В 9-Б

4-B 10-A

5-Б 11-А

6-Г 12-Б

домашне завдання

-Знати зміст усього твору, уміти переказувати, виділяти головне, коментувати, пояснювати підтекст, робити висновки.